

Tweede Kamerfractie VVD
T.a.v. mr. F. van Oosten
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Postbus 8901
3009 AX Rotterdam
Telefoon (010)-289 48 90
Fax (010)-289 48 80
www.lbio.nl

Datum 12 januari 2016
Onderwerp Wetsvoorstel herziening partneralimentatie 34231

Geachte heer Van Oosten,

Middels het e-mailbericht van uw persoonlijk medewerker () heeft u mij het Wetsvoorstel herziening Partneralimentatie (34231) ter consultatie voorgelegd. Ik heb met belangstelling kennisgenomen van uw initiatiefvoorstel en de bijbehorende Memorie van Toelichting. Met u ben ik een voorstander van een simpele partneralimentatieberekening. Uit onderzoek (naar de betaling van kinderalimentatie) is gebleken dat de manier waarop de alimentatie wordt berekend een belangrijke oorzaak is van de betalingsonwil bij alimentatieplichtigen. Voorts is de verhouding tussen het aantal bij het LBIO ontvangen verzoeken om hulp bij de inning van partneralimentatie gerelateerd aan het aantal vaststellingen vrijwel gelijk aan dat van kinderalimentatie; anders geformuleerd: de betalingsbereidheid inzake partneralimentatie wijkt niet significant af van die van kinderalimentatie. Ik verwacht daarom dat net als bij kinderalimentatie voor partneralimentatie geldt dat een transparante rekenmethode het draagvlak bij de alimentatieplichtige ex-partners zal vergroten waardoor minder betalingsproblemen ontstaan.

Hieronder zal ik puntsgewijs ingaan op de onderwerpen uit het wetsvoorstel die het LBIO raken of waar het LBIO vanuit de praktijk ervaring mee heeft.

Contractsvrijheid

In uw wetsvoorstel stelt u voorop dat contractsvrijheid het uitgangspunt moet zijn. Met genoegen heb ik kennisgenomen van dit voorstel. Het LBIO hecht veel waarde aan het grondbeginsel van de wetgever dat de betaling van alimentatie in eerste aanleg een verantwoordelijkheid van de burgers is. Hierbij past ook een contractsvrijheid wat betreft de hoogte van de te betalen of ontvangen alimentatie.

Het LBIO int sinds 2009 partneralimentatie op verzoek van de alimentatiegerechtigde. Na ontvangst van een verzoek tot overname van de inning wordt de alimentatieplichtige altijd eerst aangespoord de alimentatie rechtstreeks te voldoen zodat het LBIO de inning niet hoeft over te nemen. In ongeveer driekwart van alle verzoeken lukt het het LBIO de onderlinge rechtstreekse betalingen op gang te brengen. Tijdens de actieve bemiddeling van het LBIO

komen partijen regelmatig tot de conclusie dat de eerder afgesproken of door de rechter vastgestelde partneralimentatie geen recht meer doet aan de gewijzigde omstandigheden en spreken partijen een ander bedrag af. Een deel van deze groep komt zonder tussenkomst van de rechter en vaak zonder de Trema-berekening te volgen gezamenlijk tot een aangepast alimentatiebedrag. Dat u de contractsvrijheid in uw voorstel ook bij de eerste vaststelling van de partneralimentatie als uitgangspunt neemt, is gezien deze praktijkervaring van het LBIO dan ook een positief punt.

De nieuwe grondslag

Met uw wetsvoorstel verandert u de huidige grondslag van “lotsverbondenheid” in “verlies aan verdien capaciteit als gevolg van de tijdens het huwelijk gemaakte keuzes”. Alimentatie wordt hiermee een compensatie voor de achterstand op de arbeidsmarkt die is ontstaan doordat een van de partners geen of minder tijd aan de carrière heeft kunnen besteden. Het percentage huwelijken dat eindigt in een scheiding is afgelopen jaren verder toegenomen, daarbij is het aantal levensjaren dat resteert na scheiding eveneens toegenomen evenals het aantal tweede huwelijken. Naar verwachting zullen deze ontwikkelingen zich voortzetten. Bij deze maatschappelijke ontwikkelingen lijkt “lotsverbondenheid” minder te gaan passen. De door u voorgestelde grondslag lijkt beter bij de maatschappelijke ontwikkelingen te (gaan) passen.

Met de erkenning dat de eerdere levenslange solidariteitsgedachte niet meer past bij deze tijd en de introductie van “verlies van verdien capaciteit” als grondslag verwacht ik dat de alimentatieplichtige meer begrip op zal kunnen brengen voor de reden waarom er partneralimentatie betaald moet worden. Partijen hebben er immers in onderling overleg voor gekozen de rollen tijdens het huwelijk op een bepaalde manier te verdelen. Door een hoger begrip voor de te betalen alimentatie zal naar verwachting ook de betalingsbereidheid toenemen.

Afschaffing artikel 1:160 BW

U stelt voor de invloed van nieuwe partners uit de wet te schrappen. Met belangstelling heb ik kennisgenomen van dit voorstel. Het schrappen van de invloed van de nieuwe partner sluit goed aan bij de nieuwe grondslag van de partneralimentatieverplichting. De komst van een nieuwe partner verandert immers niets aan het verlies van de verdien capaciteit die tijdens het huwelijk is opgetreden. Uit de praktijkervaring van het LBIO is gebleken dat de huidige regeling waarbij de partneralimentatieverplichting vervalt indien er sprake is van een nieuwe partner ‘als ware zij gehuwd’ leidt tot fraude en/of conflicten. Veelvuldig wordt de betaling gestopt bij het vermoeden dat de alimentatiegerechtigde een nieuwe partner zou hebben. Met de door u voorgestelde afschaffing van artikel 1:160 BW worden dergelijke conflicten voorkomen waardoor het aantal situaties waarbij er om die reden betalingsproblemen optreden, zal dalen.

Geen indexering van de partneralimentatie

Voorgesteld wordt om de partneralimentatieverplichting niet onderhevig te laten zijn aan indexering. Hierdoor wordt voorzien in een prikkel om gaandeweg (meer) aan het arbeidsproces deel te gaan nemen. Met u ben ik van mening dat een vorm van afbouw van de partneralimentatie de alimentatiegerechtigde kan laten wennen aan de situatie dat hij of zij in de toekomst geen alimentatie meer zal ontvangen. Ik ben verheugd dat u voor een dergelijke eenvoudige manier van afbouwen hebt gekozen. Ieder jaar ontvangt het LBIO verzoeken om de partneralimentatie over te nemen omdat de indexering niet is betaald. Met uw keuze om op deze manier af te bouwen worden ook al deze incassoverzoeken voorkomen.

Berekening verplicht bij de beschikking

In het Wetsvoorstel herziening Kinderalimentatie maakt u het verplicht om de berekening aan de beschikking te hechten. In het wetsvoorstel herziening Partneralimentatie ontbreekt een dergelijke verplichting. Ik ga ervan uit dat het Wetsvoorstel herziening Kinderalimentatie eerder van kracht zal zijn. Mocht dit echter niet het geval zijn dan wil ik u adviseren om een dergelijke verplichting in dit wetsvoorstel op te nemen.

Adviserende rol LBIO

In het Wetsvoorstel herziening Kinderalimentatie maakt u het door toevoeging van artikel 1:408a BW mogelijk dat het LBIO kan adviseren bij de berekening van kinder- en partneralimentatie. In het Wetsvoorstel herziening Partneralimentatie ontbreekt een dergelijk artikel. Wel noemt u de adviserende rol van het LBIO in de Memorie van Toelichting bij het Wetsvoorstel herziening Partneralimentatie. Ik ga er zoals hiervoor beschreven vanuit dat het Wetsvoorstel herziening Kinderalimentatie eerder van kracht zal zijn. Mocht dit echter niet het geval zijn dan wil ik u adviseren om in dit wetsvoorstel eenzelfde artikel 1:408a BW toe te voegen zoals weergegeven in het Wetsvoorstel herziening Kinderalimentatie.

Door het LBIO te laten adviseren omtrent de hoogte van de alimentatie maakt u het voor ouders en ex-echtelingen mogelijk dat zij voortaan bij één loket terecht kunnen voor zowel hulp bij de berekening van de alimentatie als bij betalingsproblemen. Nu moeten partijen voor een nieuwe berekening nog een advocaat inschakelen wat hoge kosten met zich brengt. Doordat er vaak een drempel is om een advocaat in te schakelen, worden betalingen gestaakt omdat de alimentatieplichtige denkt dat het vastgestelde alimentatiebedrag niet meer klopt in zijn of haar geval. In een dergelijk geval zou een berekening door een laagdrempelige instantie als het LBIO de-escalerend kunnen werken tussen partijen. Op basis van de gemaakte berekening kan dan bijvoorbeeld onderling worden afgesproken een lager bedrag aan alimentatie te betalen dan eerder in de beschikking is vastgelegd. Een dergelijke oplossing van dit probleem sluit naadloos aan bij de contractsvrijheid zoals die ook in uw wetsvoorstel wordt weergegeven.

Zoals ik eerder aangaf legt het LBIO de nadruk op het grondbeginsel van de wetgever dat de betaling van alimentatie in eerste instantie een verantwoordelijkheid is van de betrokken partijen. Om die reden ligt na ontvangst van een verzoek tot overname van de inning de nadruk in beginsel op bemiddeling en probeert het LBIO eerst te voorkomen dat de inning moet worden overgenomen. Pas als de bemiddeling door het LBIO geen resultaat oplevert, wordt de inning overgenomen en pas dan worden kosten in rekening gebracht. In driekwart van alle verzoeken slaagt het LBIO erin om de betalingen op gang te brengen of wordt een regeling tussen partijen getroffen. Door de nieuwe adviserende rol van het LBIO zullen naar verwachting vaker betalingsproblemen voorkomen kunnen worden.

Vertrouwende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Mr. drs. N. V.